

הוא ברהא. עו: בקופלת. שקפלה ואכלה על זארה שאין דרכה בכך ותולדה דקרן הוא וחיבת חלי נוק קאמר: כגון דקיימא עמיר ברשות הניזוק. וזהמה ברשות הרבים ומגלגלת ואמי מרשות היחיד לרשות הרבים: מאי. בטר אכילה אולינן ופטורה או בטר דשקלה ליה אולינן וחיבת. והוא הדין נמי אי בזהמה ברשות הניזוק ועמיר ברשות הרבים וגילגלתו מרשות הרבים לרשות היחיד אי בטר אכילה אולינן חיבת ואי בטר דשקלה ליה אולינן פטורה: משוי. קס"ד אמתת מלאה שעורין ואכלה בפנים חיבת: מאי לאו. כגון שאלתו כולו והכי קאמר אכלתו בפנים כגון שגלגלה את כולו בפנים חיבת גילגלתו לחוץ פטורה אלמא בטר אכילה אולינן: אימא אכלה על מה שחוץ פטורה. על מה שהיה מונח מתחילה בחוץ פטורה ועל המונח בתחילה בפנים חיבת דבטר דשקלה ליה אולינן זין היא בפנים זין היא בחוץ: ואיכתיב אימא. לעולם נקדמני אכלתו בפנים חיבת על כולו אכלתו בחוץ פטורה על כולו ולא תפסוט דגלגול מלתא הוא דכי א"ר חייה בפמילה דאספתא משי של שחם שעליו ארוכין וראשו אחד בפנים וראשו אחד בחוץ דכיון דהאי רישא כי גריר ליה אזיל איך בתריה כמאן דמנח כולו בחד דוכתא דמי הלך אולינן בטר בזהמה כי קמייעיא לן כגון שעורין דכיליה גרעין קאי בפנים או בחוץ וכי אכלה האי לא אזיל האי בתריה אי לא מגלגלה ליה: פמילה. על שם דלרין הוא קרי ליה פמילה: אכולהו. הא דקמני מתניתין ברה"ר פטורה אכולהו קאי ואפילו אכסות וכלים דשעירי הוה ומולדה דקין: על הששנה. כגון זה שהניח כסותו וכליו ברה"ר: וזה אחר ושינה זו. כגון זו שאלתו: צעטה מהלכת ברבועה פטורה. ואף על גב דבבב"ר חייבת הכל פטורה דכל המשנה כגון זו שרצה ברה"ר וזה אחר כו': מספחי. עומדין לפוש: צהמה לאו אורסה. לרבוץ: דמי עמיר. שאם אכלה שעורין כדי שציעתה אינו משלם לו אלא דמיים שהיה צריך ליתן צקשין וצנתן להאכילה דאמר ליה אי אשפי להאכילה שעורין אלא קשין וצנתן: דמי שעורין צול. כפי שהיה צריך ליקח שעורין למאכלה אם היה רוצה להאכילה שעורין ולא יתן לו כשער שצשוק דלמא איהו לא מאכיל לה שעורין אלא צול יתן כדאמרין דפרק מי שמת (ב"ב קמ"ו): וכל וזה חשיב צארצה דנקי דעיניו שני שליש דמיים: אע"פ שאינו רגיל להאכילה שעורין אלא עמיר משלם לו דמי שעורין כפי מה שאדם אחר רגיל ליתן לזהמתו קב דלא נהנית ברשות הרבים: צחומא. לא היית קרוב אכלנו שכולל לזה. ל"א צחומא צנית המדרש. ראשון שמעתי: ה"ג עשוי לשכור חרות לפי שמוזין לו צמים להשאל או יש לו צית אחר: זה לא נהנה. דהא שכמי ליה צמים צחנס: וזה לא חסר. דהא לא קיימא לאגרא ופשיטא דפטור: זה נהנה. שהרי היה לו לשכור צית אחר: וזה חסר. דחלכו קיימא להשכיר והוה מוגר לאחריני: דלא קיימא לאגרא וגברא דעביד דעביד למיגר. דהוה ליה לא חסר: מאי חסרין. הא צלחו הכי לא מוגר: הא

מתגלגל מהו. פ"ה דמספקא ליה אי בטר אכילה אולינן ואי בטר לקיחה וקשה דלקמן (דף כא:) גבי כלב שנטל חררה והלך לגדיש פשיטא לן ט' דאי אכליה בגדיש דעלמא דפטור ועוד דלשון מתגלגל לא משמע הכי ונראה לר"י כגון דקיימי פירות ברשות הניזוק ומגלגלו ואלו לרשות הרבים דאי לאו שהצדמה מעכבתו צפיה ואכלתו שם היה סופן להניח ברשות הרבים וקמבעיא ליה אי חשיבי כמנוחים ברשות הרבים או לאו וקאמר מ"ש משי מקצתו בפנים כו' מאי לאו צמתגלגל דאורחיה דמילתא קך היא צמתקתו מצפנים ומקצתו מצחון וקמני אכלה בפנים חיבת אע"פ שסופו להתגלגל בחוץ אם לא שאלתו ואכלה בחוץ פטורה תנא אגב רישא דמילתא דפשיטא היא אימא על מה שצפנים חיבת פירוש על מה שראוי להיות בפנים שאין סופו להתגלגל בחוץ חיבת ואיכתיב אימא צפתיה דאספתא משי שעליו ארוכין וסד"א ניזול בטר רוב עלה שצפנים או בחוץ: ואודא ריש לקיש אשעמיה. תרווייהו לריבי הך דהכא צריכא דלא נימנא כסות עבדי אינשי דמנחי גלימא ומתפחי והיה דב' פרות אשמועינן דוקא צעטה רבועה צמתקת חיבת הא הוה פטורה כדדייק לקמן פרק המניח (דף נב.) דאצטרי לה לגמרי צאדין גיסא: ז"ה אין נהנה וזה אין חסר הוא. אפילו [א] צחצר דקיימא לאגרא וגברא דעביד דעביד למיגר ר"י יוחנן קאי דפטור כיון שלא נהנה אע"פ שגרס הפסד לחצרו דלפילו גירשו חצרו מציתו ועל דלת צפניו אין זה אלא גרמא בעלמא: ז"ה נהנה וזה חסר הוא. דכל זמן שרואין את זה עומד צציתו אין מצקשין ממנו להשכיר: הא

לב א מיי פ"ג מהלכות מוקד ממון הלכה ח סגן עשין טו טו"ע ח"מ סי' שא"ט פ"ה: לב ג ב מיי שם הלכה י ועי' ב"מ שם א"ל: טו"ע שם סעיף יא: לד ד מיי שם הלכה ד ועי' בהשגות זמ"מ טו"ע שם סעיף י: קה ה שם ט"ע בה"ס: לו ו מיי שם הלכה ג טו"ע שם סעיף ג: לו ז ח ט מיי שם הלכה ג טו"ע שם סעיף ט: טו"ע ח:

רבינו הנגאל (המשך) ר"י וירא לא איפשיטא, ודינה כדן תיקו. מתיב. אבל כסות או כלים משלם חבוי נזק. חלקו רב ושמואל ביטא דמתני' דקתיי אכל ברשות הרבים פטור. רב אמ' אכולהו, פירות ויקות כסות וכלים כולם דינם שוה, ברשות הרבים פטור. מאי טעמ', כי זה שהניח כליו וכסותו ברשות הרבים שינה, שאין דרך בני אדם להניחם ברובים. באת בהבמה ושנית ואכלתן שלא כדרך הבהמות, פטורה. ושמואל אמ' אין שן רגל פטורין ברשות הרבי' אלא בפירות ויקות שכן דרכן, אבל אכלה כסות וכלים כדן ריינינן ליה שווא שינוי וחייב ברשות הרבים. קיימי לן בשמואל, ולא עוד אלא ר' יוחנן קאי כותיה. ואע"פ דריש לקיש קאי כרב, דבריו דחויין הן. אבל בשתי פרות ברשות הרבי' אחת ברבועה ואחת מהלכת, ביטא מהלכת ברבועה פטורה, ברבועה במהלכת חייבת, קיימי לן כותיה, דהא ר' יוחנן מודה ליה. ומפרש, כסות וכלים עביד אינשי דמנח ברשות הרבי' ומיתפח, והמניח אין אומ' ששינה, שכגון זה אינו שינוי. בהמה לאו אורחה למרביץ ברשות הרבי'. ורבא נמי, דהוא בחרא, מחייב אפי' בביתו מהלכת ברבועה דרביעין לוימר לקמן. פ"ט ואם נהנת משלמת מה שנתת. וכמה, רבא אמ' דמי פטור. תניא כותיה, ר' שפירא אומ' אינה משלם אלא דמי עמיר לבבו. רבא אמ' דמי שעורין בולל. תניא כותיה, ר' שפירא אומ' חותיה כיצד משלמת מה שנתת, אכלה קב או קביים אין אומ' תשלם דמיהם אלא אומ' כמה אדם רוצה להאכיל לבהמתו דבר הראוי לה אע"פ שאינו רגיל, לפיכך אכלה חטיס או דבר רע לא חטיס. וירושלמי רב אמ' אכלה שעורין משלם און (וכן בתניא) [וכן] דתניא כותיה, ורבה רבו שלבא, קיימי לן כותיה, אדמי' ליה רב חסדא לרימי לא הות גבן באורחא כו', דברין פשוטין לה חצר דלא קיימי לאגרא וגברא דלא עביד למיגר, פטור. דהא

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

ב.

עין משפט
נר מצוה

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

א [לקמן כא:] ג ט' גי הרמ"ם והראב"ד ושאר פוסקים איפסא ענון דקיימא ברשות היחיד וקא מתגלגל ואמי מהר"ר ליה"י וע"ש, א [לקמן כד:] ד [לקמן לב:] זכר: ט [לקמן קיב:] צ"מ מנ: צ"ב קמו: כמותות לד: ו [מוסף פ"א:] א ב"ב נא, ט [פ"י צנית המדרש: שהוא תמומה על מה שז"ר כ"ה בערוך, ט] [לקמן כג,]

גליון הש"ס
גב' לא הוית נבן באורחא. וצמים דף ג ע"ב:

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה או אין כו' אפי' נתפל' כו'. ג"כ אצל הר"ף ושי"פ ממנו דה"ג מ"י ועל"ש:

מוסף רש"י
בעטה מהלכת ברבועה פטורה. דלא היה לה לרבוץ ברה"ר וכל המשנה וזה אחר ושינה זו פטור [לקמן כד:] בתחומא. בני מדרשות שלחן בסוף המסות שו' מיי שיעורא לא שם צעטה פן העיריות שמספחי (רשב"ם ב"ב נא.)

רבינו הנגאל
ההוא ברהא, פ"י איל וריא שעיר עדים, דודא לפתא אפמא דרובא סריך סליק אכל ללפתא ותבריה לבנא, חייביה רבא לתרויהו נזק שלם. מאי טעמ', כיון דאורחיה לוכל לפתא אורחי נמי לטרוכי ולמסק, אמ' אילמא בהמה ברשות הרבים, פשטה צוארה ואכלה מעל גבי חברתה חייבת. מאי טעמ', גבי חברתה כחצר הנוק דמי. לימא מסייעא ר' הושעיה בהמה ברשות הרבים הלכה ואכלה פטורה, דאורחה הוא וסן ברשות הרבים פטורה. עמדה ואכלה, חייבת. ורצה רבא בקופצת ואוכלת ממקום גבה שאינו חשוב בהמה ברשות הרבים שאינה יכולה לוכל כשהיא מהלכת וכיון שלא שימרה בעלה וקפצה ואכלה [תיבתן]. אבל אם היה פטור, אפי' עמדה ואכלה פטורה, דהיינו אורחה. בעי ר' יודא מתגלגל מהו, כגון דקאי ברשות היחיד וקא מתגלגל ואמי מרשות היחיד לרשות היחיד מאי, בטר עיקרה אולינן ופטור או בטר הויקה וחייב. ת"ש דתני ר' חיייה משי מקצתו בפנים ומקצתו בחוץ כו'. ודחי' ליה ומתריצין לה הכי אימא על מה שבפנים חייבת על מה שבחוץ פטורה. איבעינימא בפמילה דאספתא, דנקראין דרוי, כלומ' אינו שעורין וכיוצא בהן אלא אספתא, ומוטלת מה שבפנים רשות הניזוק וחייב, מה שבחוץ רשות הרבים ופטורה. ובעיא

ההוא ברהא דהוא ליפתא אפומא דרנא סריך סליק אכלה לליפתא ותבריה לרנא חייביה רבא אליפתא ואדנא נזק שלם מאי טעמא כיון דאורחיה למיכל ליפתא אורחיה נמי לטרוכי ולמסלק אמר אילמא (בהמה ברשות הרבים ופשטה צוארה ואכלה מעל גבי חברתה חייבת מאי טעמא גבי חברתה הניזוק דמי לימא מסייע ליה היתה קופתו מופשלת לאורחיו ופשטה צוארה ואכלה ממנו חייבת כדאמר רבא בקופצת יכהא נמי בקופצת והיכא איתמר דרבא אהא דאמר רבי אושעיא בהמה ברשות הרבים הלכה ואכלה פטורה עמדה ואכלה חייבת מאי שנא הלכה דאורחיה הוא עמדה נמי אורחיה הוא אמר רבא יבקופצת בעי ר' יודא מתגלגל ימהו היכי דמי כגון דקיימא עמיר ברשות היחיד וקא מתגלגל ואמי מרשות היחיד לרה"ר מאי ת"ש דתני רבי חייה משי מקצתו בפנים ומקצתו בחוץ אכלה בפנים חייבת אכלה בחוץ פטורה על מה שבפנים חייבת על מה שבחוץ פטורה איבעית אימא כי קאמר רבי חייה דאספתא אמר רב אכולהו מאי טעמא (כל המשנה ובא אחר ושינה בו פטור ושמואל אמר לא שנו אלא פירות ויקות אבל כסות וכלים חייבת וכן אמר ריש לקיש אכולהו ואודא ריש לקיש לטעמיה דאמר ריש לקיש שתי פרות ברשות הרבים אחת ברבועה ואחת מהלכת בעטה מהלכת ברבועה פטורה רבא אמר לא שנו אלא פירות ויקות אבל כסות וכלים חייבת לימא רבי יוחנן לית ליה דריש לקיש אפילו בשתי פרות לא לעולם אית ליה כסות עבדי אינשי דמנחי גלימי ומתפחי אבל בהמה לאו אורחה: ואם נהנית משלמת [וכו']:] וכמה רבה אמר דמי עמיר רבא אמר דמי שעורים בולל תניא כוותיה דרבה תניא כוותיה דרבא תניא כוותיה דרבא אם נהנית משלמת מה שנתת אלא דמי עמיר בלבד תניא אין אומרים תשלם דמיהן אלא אומדין כמה אדם רוצה להאכיל לבהמתו דבר הראוי לה אע"פ שאינו רגיל לפיכך אכלה חטיס או דבר הרע לה פטורה א"ל רב חסדא לרימי בר חמא א"ל לא הוית גבן באורחא בתחומא דאיבעיא לן מילי מעלייתא אמר מאי מילי מעלייתא א"ל הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שבר או אין צריך היכי דמי אילימא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דלא עביד למיגר זה לא נהנה וזה לא חסר אלא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דעביד למיגר זה נהנה וזה חסר ליה מאי חסרתיך או דלמא מצי אמר